

BOR

Knjižnica liceja
Ljubljana

Posamezne številke: Na-
vadne Din — 50, ob no-
deljah Din 1.—
TABOR* izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri z
daljnom naslednjega dne ter stane
mesечно na pošti D 10.—, za in-
stansko D 18.—, dostavljen na dom
D 11.—, na izkaznico D 10.—
Inserati po dogovoru.
Naroča se pri upravi TABORA*,
MARIBOR, Jurčičeva; ulica Stev. 4.

Posamezne številke: Na-
vadne Din — 50, ob no-
deljah Din 1.—
UREDNIŠTVO se nahaja v Mari-
boru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon interurb. št. 276.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, prtljice, desno. Telo-
fon št. 24. SHS poštnoštevnica ra-
čun št. 11.787.
Na naročila brez denarja se ne
ozira. — Kopirati se ne vračajo.

Leto: III.

Maribor, sobota 8. aprila 1922.

Številka: 81.

Srbsko-hrvatski odno- šaji.

Uredništvo »Srbskega književnega glasnika« se je pred nekaj časom, kakor smo tedaj javili, obrnilo na razne srbske, hrvatske in slovenske književnike in javne delavce s prošnjo, naj obrazložijo svoje mišljenje o srbsko-hrvatskih odnosih. Priredilo je v torek anketo o tem vprašanju. V številki od 1. t. m. je prinesel »Glasnik« prve odgovore, ki so zelo zanimivi in jih radi tega prinašamo tu v kratkem izvlečku.

Prvi je tiskan odgovor znanega pesnika, dramatika kneza Iva Vojnovića, ki se nahaja sedaj v Nici. Vojnović povdarja, da so edinole »osebni interesi poedinih politikov napravili razdvojenost med Srbi in Hrvati« ter da tudi te ti »osebni interesi vzdržujejo in širijo to umetno nerazpoloženje, ki nima v narodu »nikakega temelja«. V ostalem, piše Vojnović, »za 50—80 let ne bo nobenega srbskega ne hrvatskega vprašanja več, ker ne bo nikogar več, ki bi bil okužen z balkanizmom in avstrijanizmom. Takrat bo Jugoslavija popolnoma ujedinjena«.

Pisatelj Ljuba Babić-Gjalski, ki živi v dvoru Gredice, vidi po programu nekih struj Hrvatskega bloka spor v vprašanju centralizma ali federalizma na temelju obstoječih edinic. V federaciji bi po njegovem mišljenju morale biti: 1. Srbija z vsemi osvobojenimi balkanskimi zemljami; 2. Hrvatska s Slavonijo, Dalmacijo in Medjimurjem; 3. Bosna in Hercegovina; 4. Črna gora; 5. Vojvodina ter 6. Slovenija.

Nikolaj Stojanović iz Sarajeva zahteva revizijo ustave ter je protivnik »birokratičnega centralizma«, ki da je že propadel. Sicer pa pravi, da bi se dale vse difference med Hrvati in Srbi odstraniti, ker so le površne in ne segajo v bistvo. Samo predvsem je treba imeti uravnan teren, morajo biti uklonjene glavne politične difference. Konflikt je najprej treba urediti na onem polju, kjer se ga dnevno občuti. Politiki morajo postati borec boljše bodočnosti ne pa eksploaterji zablod-prošlosti. Treba je več poznavanja, ker nepoznavanje izziva nezaupnost.

Dr. Stefan Sagadin je mnenja, da je ono, kar imenujemo v našem državnem, nacionalnem in družabnem življenju hrvatsko vprašanje, pravzaprav kriza hrvatske inteligence, ki je »razočarana končno pobegnila pod zastavo Radića in Košutića, zanikujoč vse ono, kar je še pred tremi leti propagirala kot narodni ideal, opravičujoč ta preokret z nekim gaženjem dogovora o »sporazumu« ustavi, z neko namišljeno hegemonijo Srbov« ter z dezolantno administracijo. Dr. Sagadin stoji popolnoma na državnem stališču, sicer pa zahteva, da se izenačijo davki, ter da se uvede red v administracijo, da se odpravi neenakost. »Prepričan sem«, pravi, »da homo potem našli hrvatsko inteligenco zopet istotako oduševljeno, kakor je bila v početku našega skupnega življenja. Našla bo zopet tla v svojem narodu ter ga izpepetila iz neuresničljivih iluzij k pozitivnemu, vzajemnemu delu za našo skupno boljšo bodočnost.«

Dasi so ti odgovori dolga raznolični, se v enem vendar zlagajo vsi, namreč, da hrvatsko-srbski spor nima globokih notranjih vzrokov in povodov, ampak da je le zunanji ter torej tudi lahko ozdravljiv treba je le z obeh strani malo dobrohotnosti. In temu mnenju se pridružujemo tudi mi.

Ne pozabite naročnine!

Minister Ninčić odpotoval v Rapallo.

Sestanek v Rapallu. — Naša delegacija za Genovo. — Nesoglasja med našo in rumunsko delegacijo.

ZM Beograd, 7. aprila. S kompetentne strani se doznava, da je dr. Ninčić odpotoval v Rapallo, da se tam sestane z italijansko delegacijo in žujo sporazume v vseh spornih vprašanjih. Od izida tega sestanka je odvisno, ali se bo ministrski predsednik Pašić podal v Genovo.

ZM Beograd, 7. aprila: Včeraj so odpotovali v Genovo sledeči člani

naše delegacije: Dr. Milan Radović, vič, dr. Marković, dr. Strahomir, Miletić, dr. Egon Drocco, Dragotin Rlič, dr. Milorad Strašnički, M. Vrbanić in dr. Ivan Krstelj. Ostali člani naše delegacije odpotujejo danes in jutri.

ZM Beograd, 7. aprila. Iz vladnih krogov se doznava, da je med našo in rumunsko delegacijo prišlo radi genovske konference do nesoglasja.

Ameriško-angleška pogodba?

Anglija zastopa Ameriko na genovski konferenci.

DKU Pariz, 6. aprila. »New York Herald« poroča da je med Zedinjenimi državami in Anglijo sklenjena ustpna pogodba za obnovo sveta na gospodarskih temeljih. Gre za velik mednarodni dogodek, ki bo imel mogočen vpliv tudi na genovsko konferenco. Pogodba se je sklenila ob priliki washingtonske konference ter izraža

skupne interese obeh držav, tako glede omejitve oboroževanja, kakor glede izenačenja proračunov, in vzpostavitve normalnih razmer v vprašanju meničnega tečaja, davkov, mezd in prihrankov. Anglija bo torej govorila na genovski konferenci tudi v imenu Zedinjenih držav ter bo o vsakem teh vprašanj podrobno razpravljala.

Povišanje kraljeve civilne liste.

TIP Beograd, 6. aprila. Danes se je vršilo glasovanje o povišanju kraljeve civilne liste na 24 milijonov dinarjev, od katerih se more k večjemu ena četrtina izplačati v valuti one

države, v kateri se vrše nabavke. Pri končnem glasovanju je bil zakonski predlog s 134 glasovi proti 41 glasom sprejet.

Afera bivšega vojnega ministra Zečevića.

TIP Beograd, 6. aprila. Danes popoldne se je nadaljevala v narodni skupščini razprava o aferi generala Zečevića. Po dolgotrajni debati je bil sprejet predlog poslanca Timotejevi-

ča, naj devetčlanska komisija v teku enega meseca preišče zadevo in poroča narodni skupščini. Na jutranji seji se bo vršila volitev te komisije, v kateri bodo zastopane vse stranke.

Sklep konference nasledstvenih držav.

DKU Rim, 6. aprila. Na konferenci nasledstvenih držav je bil sklenjen s pridržkom podpisa sledeči sporazum: 1. glede arhivov, 2. glede pravnega zastopstva v civilnem in kazenskem postopanju, 3. glede izročitve zločin-

cev, 4. glede pogodbe o izvršitvi obsoj, 5. glede državljanstva, in 6. glede razdelitve premoženja društev. — Kako in če naj se društveno premoženje razdeli, odloči poseben mednarodni sodnik.

Pogreb razkralja Karla.

TIP Funchal, 6. aprila. Danes se je ob veliki udeležbi prebivalstva vršil pogreb razkralja Karla. Truplo je blagoslovil funchalški škof. Pogreba so se udeležili skoraj vsi člani rodbine. Tudi španski kralj je poslal krasen venec.

Določba glede poslovanja bank.

ZM Beograd, 7. aprila. Finančni minister dr. Kumanudi je na tozadevno vprašanje odvrnil, da so dobile naše banke nalog, da vse, tudi na tuje valute se glaseče čeke izplačajo v naši valuti. Enaka določba veija tudi za kreditna pisma. S tem na ta način izplačanim denarjem morajo postopati banke slično kakor z devizami.

Monarhistične demonstracije na Dunaju.

TIP Dunaj, 6. aprila. Danes so se vršile na Dunaju velike monarhistične demonstracije. Dopoldne se je vršil v cerkvi sv. Stefana svečani rekviem, kateremu so prisostvovali člani vlade, narodni poslanci in številno občinstvo. Nato se je vršil obhod po mestu. Klicali so se vzkliki na Cito. Pred parlamentom so se demonstranti ustavili ter zahtevali, da se ukine republika in proglašati monarhija. Na parlamentu naj se razobesi zopet črno-rumena zastava. Tudi v narodni skupščini je prišlo do burnih prizorov med soc. demokrati in krščanskimi socialisti, tako, da je predsednik jedva zopet vzpostavil mir. Končno je policija množico razgnala in napravila red.

Genovska konferenca.

DKU Bern, 6. aprila. Strokovnjaki nevtralnih držav so začeli danes razpravljati o vprašanjih, ki pridejo na dnevni red na genovski konferenci. Razprave se bodo jutri nadaljevale.

Političen rop na Francoskem.

DKU Berlin, 6. aprila. Kakor poročajo listi, so včeraj zjutraj napadli dosedaj neznan roparji ekspresni vlak Pariz-Marseille ter odnesli važne diplomatske spise med drugimi čeli arhiv angleškega zunanjega urada, ki je bil namenjen za genovsko konferenco

Borza 6. aprila 1922.

Zagreb, devize: Berlin 105—106, Milan 1705—1725, London ček 1425—1430, Newyork ček 319—323, Pariz 2925—2975, Praga 618—620, Svica 6300—6350, Dunaj 420—430, Budimpešta 38.25—39, valute: dolar 318—320, avstrijske krome 4—4.50, češke krome 610, 20 K v zlatu 1000, napoleoni 1000, marke 112, lire 1690—1705, madžarske krome 39.50.

Curih, Berlin 1.65, Newyork 515, London 22.58, Pariz 46.95, Milan 26.95, Praga 9.62, Budimpešta 0.58, Zagreb 1.55, Varšava 0.13, Dunaj 0.066, austr. žig. krome 0.07.

Vprašanje madžarskega kralja.

Na Madžarskem se po Karlovi smrti živahno razpravlja o vprašanju madžarskega kralja.

Vlada stoji na stališču, da Karlova smrt ne more izpremeniti njenega zakonito določenega stališča in da ostane veljaven 47. člen zakona iz 1. 1921., s katerim je cela habsburška oboitelj izgubila pravico do prestola. Razen tega velja obljuba, ki jo je dala vlada antantni sočasno z detronizacijo, da se b Madžarska pred pozitivno rešitvijo kraljevega vprašanja sporazumela z antantnimi silami. To je tedaj podlag za rešitev vprašanja.

Podpredsednik vladne stranke Julij Gömbös je izjavil o politični situaciji: Vprašanje kralja je eminentno zunanjepolitično vprašanje, čigar rešitev ni odvisna samo od nas. Apponyjeve, Andrassyjeve in Friedrichove izjave smatram za prezgodnje, ker je treba, da zavzame ves narod enotno stališče. Političnega argumenta, da smo imeli kronanega kralja, ni več in se nahajamo v povsem novi situaciji. Treba je vpoštovati tudi to, da bomo tudi še v bližnji bodočnosti obdani z Malo antanto, proti kateri se lahko brani samo popolnoma složen narod.

Sefi vseh tujezemskih zastopstev v Budimpešti so posetili zunanjega ministra Banffyja, ki jim je izjavil, da vlada vztraja na stališču detronizacijskega zakona in da bo, če treba tudi silo, dosegla spoštovanje zakonov.

Poročajo, da je državno pravdnistvo zaplenilo proklamacije legitimistov, s katero so proklamirali za kralja Ottona, sina Karla Habsburga in odredilo kazensko preiskavo.

Te vesti kažejo, da Madžari zaenkrat še ne marajo sprožiti vprašanja, kdo bo kralj madžarske kraljevine. — Imajo strah — od zunaj.

Zbližanje med Nemčijo in Rusijo.

Te dni so listi prinesli vesti, ki so vzbudile v poučenih krogih mnogo zanimanja:

Zunanji minister dr. Rathenau je dal palačo ruskega veleposlaništva na razpolago sovjetskemu zastopstvu v Berlinu. V Petrogradu se obnovi nemško veleposlaništvo.

V Berlin je dospela ruska sovjetska delegacija, ki potuje na konferenco v Genovo. Oficijelni in neoficijelni politični krogi imajo s posameznimi člani delegacije obširna posvetovanja. Čičerin in Litvinov sta bila sprejeta pri kancelarju dru Wirthu. Razgovora se je udeležil tudi zunanji minister dr. Rathenau. Ta je priredil ruski delegaciji kosilo, katerega se je udeležilo tudi več odličnih berlinskih bankirjev in vodilnih uradnikov. — Posvetovanja imajo političen značaj.

Te vesti so zelo značilne, niso pa nič novega. Da obstoja med sovjetsko vlado in nemškimi krogi zelo pristrano razmerje, ni nobena novica. Novo je, da se ta solidarnost demonstrira javno in sicer v enem najvažnejših trenutkov, tik pred genevsko konferenco.

Vendar pa ne gre pretiravati pomena berlinskih posvetovanj, zlasti dokler ne vemo, kako se bo to tiho zavestništvo pokazalo v Genovi. Zadeva s palačo ruskega veleposlaništva je nedvomno zanimiva in po mnenju dobro poučenih krogov velik uspeh sovjetske Rusije. Ta palača stoji v bližini francoskega in angleškega veleposlaništva. Boljševiki so se silno trudili, da bi jo dobili v posest. Socijalistično-radikalna vlada jo je res propustila Joffeju, a ta se je obnašal tako izzivajoče, da mu

je nemška vlada bila morala preskrbeti potne liste in ga poslati v Rusijo. Na to so palačo zaprli. Boljševiška vlada se je trudila, da bi pridobila nemško vlado za to koncesijo in znani Radek je vodil dolga pogajanja, ki še niso končana. Ne gre samo za prepustitev palače, temveč za posebno rusko-nemško gospodarsko in konzularno pogodbo. Sklep zunanjega ministra dr. Rathenaua, katerega je odobrili državni ministrski svet, je dokaz, da imajo ta pogajanja lepe uspehe.

Gostoljubnost dr. Rathenaua je vsakega zanimiv uvod h genovski konferenci z ozirom na nemško-ruski problem.

Mi smo na tem mestu še ponovno registrirali in komentirali številna znamenja, ki kažejo na bližanje med Nemčijo in Rusijo, in kar je še važnejše, na poglobitev prijateljskega razmerja med ruskim in nemškim narodom.

Nemci so mojstri, če je treba preseliniti nasprotnika, ki jim je nevaren in ga napraviti za prijatelja. Vse nemške stranke skrbijo, da vzdržujejo ozke stike s sorodnimi ruskimi strankami. — Nemci imajo prijatelje v ruskih komunistih, kakor jih imajo tudi v monarhistih in meščanskih republikanecih. Med nemškimi in ruskimi monarhisti vlada tesen sporazum. Tako je nemški narod pripravljen, da dela sporazumno z ruskim narodom, kakorkoli se že izpreminjajo politične razmere.

Jugoslovenci sanjamo o bodoči slovenski Rusiji, ki bi nas podprla v našem boju za popolno neodvisnost in v naših pravičnih mednarodnih zahtevah. Medtem pa Nemci delajo in si pridobivajo Ruse gospodarsko, politično in kulturno. Delo je vredno več kakor sanje, in sistematično nemško delo bo rodilo neizmerno več uspeha kot naše idealiziranje o panslavizmu.

Zapomnimo si: Zbližanje med nemškim in ruskim narodom utegne postati velika nevarnost za realno potrebo slovanskih narodov in držav.

Politične vesti.

Iz Narodne skupščine. Beograd, 5. aprila. Narodna skupščina je razpravljala o povišanju draginjske doklade narednim poslancem. Po daljši debati je bil sprejet predlog poslanca Jankulovića (dem.) da dobe narodni poslanci poleg dnevnice v znesku 120 dinarjev še 60 dinarjev dnevno draginjske doklade. — Nato se je govorilo o predlogu finančnega odbora glede vporabe 7% investicijskega posojila za razne potrebe našega prometa. Poslanec opozicije so govorili proti. Prometni minister Stanić je pojasnjeval zadevo in navajal v kakšne namene se bo uporabil zahtevani kredit 100 milijonov dinarjev. Pri glasovanju je od 173 poslancev glasovalo 139 poslancev za in 34 proti. Tako je dobil prometni mini-

Radivoj Rehar:

Prikazanja.

V založbi Stjepana Kuglija v Zagrebu je prošli mesec izšla drobna, 71 strani obsegajoča pesniška zbirka mladega hrvatskega pesnika Srečka Kirina pod naslovom »Prikazanja«. Naslovno stran, ki je jako okusna, li je narisal pesnikov brat, znani grafik Vladimir Kirin. Formalno je Kirin zavrgel stroga metrična pravila, zavrgel je šablonske verzije in v vsaj zbirki ne najdete niti ene rime, a vendar so njegove pesmi tople, vznemirne in daleč proč od dadaistične spakodranosti nekaterih najnovejših. Stare in večno veljavno je pravilo, da pesem ne sme biti filozofija, ampak občutje in to kar nam je podal tu Kirin so pesmi, kajti vse preveča skozinskozi iskreno občutje. Globoko niso te Kirinove pesmi, globlje misel najdete le tujincem, ali doživljene so in iskrene in kdor išče v pesmih iskrenosti, ta jih bo pozdravil. Njegovo kraljestvo je priroda, v njej živi, v njo veruje, iz nje črpa vse svoje sile. Toda on ni slikar impresionist, njegov pogled v naravo ni zunanji, ampak notranji. Naravo prilagodeva svojim občutkom, kadar je vesel, se ta narava smeje z njim, kadar je otočen, je tudi narava otočna in kadar se vzbudi v njem vera, je narava moč, ki ga dviga. V njej vidi simbole, oziroma jih vstvarja sam iz nje. Ob pričaku-

ster na razpolago 100 milijonov dinarjev, katero svoto lahko takoj potroši: 1. za nabavo 1.500.000 pragov; 2. za nabavo rezervnih delov in materijala za popravke vagonov in lokomotiv; 3. za stanovanja uslužbencev. Kontrolo bo vodil poseben parlamentarni odtok. — Čez velikonočni teden Narodna skupščina ne zboruje.

Zakon o povišanju kraljeve civilne liste. Finančni odbor je predložil narodni skupščini izvestje o povišanju civilne liste Nj. Vel. kralja, ki se glasi: Člen 1. Civilna lista Nj. Vel. kralja se poveča na 30 milijonov dinarjev na leto, četrtina se izplača v moneti one države, v kateri bo dvor nabavljala svoje potrebščine, računajoč po pariteti francoskih frankov. Člen 2., 3. in 4. zakona ostane neizpremenjen; z ozirom na znatno povečanje naše države in v zvezi s tem potrebno reprezentanco krome v tuzemstvu in inozemstvu in z ozirom na devalvacijo dinarja, je finančni odbor mišljenja, da je treba to listo sprejeti.

Spremembe pri naših zunanjih zastopstvih. Tretja sekcija finančnega odbora je izvršila pregled v vseh ministrstvih. V ministrstvu socialne politike je ostal kredit za agrarne zadruge v znesku 20 milijonov dinarjev, a na predlog poslanca Milana Pribečevića je dogotovljen kredit 40 milijonov dinarjev za zgradbo naseljeniških poslopij. Kar se tiče budžeta ministrstva zunanjih del, se je na podlagi pojasnil, ki jih je dal minister dr. Ninčić, opustila namera, da bi se poslanstva v Španiji in Švici ukinita. Odpravljen je samo naš diplomatski predstavitelj v Egiptu; tamošnje poslanstvo se izpremeni v generalni konzulat. Na to je bil osnovan naš konzulat v Pittsburgu; najresnejši kandidat za to mesto je Hrvat Unković. Častni konzulat v Kanadi postane državni, dosedanji konzul Šeferović še nadalje vodi ta konzulat.

Konferenca nevtralecev. Iz Berna poročajo 5. aprila. Danes se je pričela predkonferenca nevtralnih držav za Genovo. Posvetovanja so strogo tajna. Doznava se, da bo stališče nevtralnih držav glede priznanja sovjetske republike in glede rešitve drugih osnovnih vprašanj odvisno od stališča velikih.

Česa se boji Poincaré? Poincaré se boji, da bo Lloyd George stavil v Genovi nastopne predloge: 1. Priznanje sovjetske vlade. 2. Omejitve vojaških sil Poljske. 3. Znižanje oboroževanja na kopnem. 4. Vzpostavitev stalnega vrhovnega sveta, v katerem bi dobila Nemčija vsaj posvetovalno pravico.

Tudi papež pošlje memorandum v Genovo. Papež odpravlja genovski konferenci svojo noto, katere vsebina je tajna.

Poljaki proti Čehom ali stara slovanska nesloga. Poljski list »Dziennik Sileski« objavlja odprto pismo voditelju slovaških separatistov Andreju Hlinki. Pismo so podpisali številni poljski poslanci in cela vrsta javnih u-

vanju pomladi postane vesel, kakor otrok. Hrepenenje je pričakuje, kajti:

Tada će zagrijati hirovito Sunce
i objavit Proljeće —
one divno doba
kad hrlih po tebi,
pozdravljah modre, čiste visine
i prepunjen svrhnaravnom srećom
klicah pjesme svete Prirode.

Ta pomlad mu je vera, vstajenje in kakor v molitev se potaplja pred njo, kličoč solneu-odrešeniku:

O Sunce,
pomozi, ozdravi krv ovu
što ropski puže u žilama nevdajnim;
neka opet srlja u nove bage,
neka svlada
baštinu prošlih dana
zime i čame

In ko zazelene daljine, ko ustane nad njimi solnce, svetel dan, gre v to razkošje, veder in močen, pevajoč »Vjeruju«. Enake občutke mu vzbujajo jesen, poletje, noč, jutro, veder in vse našete spremembe v prirodi. On živi v teh spremembah, se z njimi pretaplja, preobrazuje. Da, še več, on primerja samega sebe zrnu, ki bo v topli pomladi vzkalilo, se razraslo, razcvetelo. Tako ozko spojen s prirodo čuti strašno moč časa, zato mu kliče:

Štedi me, štedi,
da ne opržim
poletna krila svoja
da ne pomrači pogled

radnikov v Tješinu. V tem pismu pravijo, da so Poljaki bili prvi »ki niso verovali v fikcijo češkega naroda« in ki so prvi priznali pravice Slovakov do samoupravnega življenja. Ob istem času je zopet začela delovati Ungerjeva »slovaška vlada« v Varšavi in izdala poziv, naj se vsi Slovaki zberejo in mobilizirajo ter položijo prisego, da bodo zvesto izpolnjevali ukaze »slovaške vlade«.

Dnevna kronika.

Slovenski narodni dar kralju Aleksandru. »Slov. Narod« poroča, da je odbor, čegar častni predsednik je g. pokrajinski namestnik Ivan Hribar, predsednik pa dr. Danilo Majaron, kupil od kneza Windischgrätza njegovo vilo na Bledu in jo poklonil kot narodni dar Nj. Vel. kralju Aleksandru povodom njegove poroke s kraljico Marijo. Odbor je tudi kupil Cekinov grad v Ljubljani, ki naj služi za kraljevo rezidenco v Ljubljani. Adaptacijska dela na Bledu so se že pričela. Kralj pride s kraljico na Bled takoj po svoji poroki, ki se vrši dne 5. junija t. l., kjer ostane najmanj dva meseca. Z Bleda odide kralj s kraljico za 14 dni v zdravilišče Rogoško Slatino. Tako bo Ljubljana v resnici postala tretja rezidenca kralja vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Iz sodne službe. Za deželnosodnega svetnika in predstojnika okrajnega sodišča v Ptujju je imenovan gosp. dr. Anton Stuhar, dosedaj okrajni sodnik in sodni predstojnik istotam. Za sodnike na določenih službenih mestih so imenovani sodniki brez določenega mesta in sicer: Karel Novak v Slovenski Bistrici, Makso Petrič v Marenbergu, Jakob Božić v Celju, dr. Erik Konček v Ormožu, Fran Brečko v Konjicah, Ivan Tratnik v Ljutomeru, dr. Dominik Dermovšek v Murski Soboti in Karel Klenovšek v Brežicah.

Iz policijske službe. Dosedanji vodja policijskega oddelka pri okrajnem glavarstvu v Ptujju, višji okrajni nadzornik g. Vilko Bähler je bil na lastno prošnjo trajno vpokojen.

Protituberkulozna liga v Ptujju. Na ptujjskem okrajnem glavarstvu se je vršil dne 30. sruca t. l. sestanek zastopnikov vseh slojev v svrhu posvetovanja o ustanovitvi protituberkulozne lige za politični okraj ptujjski. Gospod vodja okrajnega glavarstva dr. G. Pirkmaier je v svojem pozdravnem nagovoru poudarjal važnost smotrenega protituberkuloznega delovanja v naših krajih, kjer se da danes ni posvečalo dovolj pozornosti za sistematično obrambo proti tej upravi rak-rani našega naroda. Da se doseže resničen uspeh, je treba sodelovanja vseh slojev. Prosil je vse navzoče, da se nikdo ne odtegne idealnemu delu, ki je istotako karitativno kakor je zdravstveno in socialne važnosti. Uradni zdravnik je kratko označil razvoj Masarykove lige proti

vičan svetlu
i dalekim vidicima.

Tako močan je še, »spraman putnik,
naoružan borac, viteški ljubavnik« in njegova »vera je čvrsta za živoborbu.« zato kliče:

Živjeti hoću dugo, dugo....

Vendar ga v samotni obidejo večasih temne misli in njegove strune postanejo turobne, tujtam celo pesimistične:

Da, da —
cilj sam svoj prešao
davno — davno —

Ali pa:
Sanje moje sanje
nedoizanjane,
raslile — — —

Te misli pa so samo prehodne, vzbujene v neboljenih hipih, kajti na strani 67 v pesmi »Kada češ mi pričit« je trdno uverjen v svojo zmago nad življenjem in vsem, kar se mu postavlja nasproti. Tei svoji veri dalje izraza v krasnih stihih:

Da —
ti češ doći,
ta želi obilje moje,
to poje glas razkošja
to šapću lahori mirni,
to sunce priča,
to svi čari prirode tajne
oko mene bruje — —

Naravno je, da najde v človeku, ki je tako tesno spojen s naravo, s prirodo, izraza tudi ljubezen do rodne-za-

tuberkulozi v hratski Češko-Slovaški ter povdarjal pomen socialne organizacije proti tuberkulozi. Gospod Dr. Bela Stuhar (iz Ptujja) je kot blagajniški zdravnik navedel zanimive primere iz vsakdanjega življenja ubožnejših slojev, ki jasno osvetljujejo nujno potrebo temeljite od pomoči. Razpravljale se je tudi o načrtu pravil. G. veletržec F. Čuček je obrazložil, da se zamore v doglednem času uresničiti ideja protituberkuloznega doma, ker že obstojajo znatne svote za ta namen. Ustanovni občni zbor se skliče v Ptujju še tekom tega meseca. Upa se, da se pri tem človekoljubnem delu najdemo vsi.

Sv. Martin p. Vbg. V Amerjev gostilni so prijatelji otrok nabrali za nakup raznih potrebščin za revne šolarje 250 K za kar se jim šolsko vodstvo v imenu ubogih otrok srčno zahvaljuje.

Sv. Marijeta na Dr. p. Dne 2. aprila. so nas posetili Sokoli-jezdci iz Maribora. Bilo jih je prav lepo število. Priredili so na vrtu g. Finžgarja telovadbo, proste vaje in vaje na drogu. Spontano se je zbrala cela občina, mlado in staro ter z navdušenjem sledila točnemu proizvajanju in napoved besedam br. Novaka. Bilo je med gledalci tudi nekaj zavistnežev, ki so hoteli delati opazke. Poznamo jih in smo jim pustili veselje. S tem izletom je tudi v tukišnjem sokolskem odseku še bolj oživele delo. Omahljivci in zapeljani že elutijo pravo pot. Dal Bog in sreča sokolska, da se zopet kmalu vidimo!

Takse proste reklame. Kakor nam javlja delegacija ministrstva financ v Ljubljani, so takse na objave proste reklame, ki se nahajajo izložene v kavarnah, gostilnah, kolonijalnih, delikatesnih in drugih obratovavnicah, kakor tudi one izložene v zaprtih lokalih.

Segrejeva dunajska afera. Preiskovalni sodnik vojaškega sodišča v Rimu je izročil akte za postopanje proti nekaterim krivcem v aferi dunajske vojaške misije civilnemu sodišču. V preiskavi ostanejo major Benaglia, kapitan Civelli, poročnik Penna in kapitana Valdetaro in de Palma. Proti generalu Segreju in ostalim članom dunajske misije je preiskava ustavljena. Afera italijanske vojaške misije na Dunaju je svojčas dvignila mnogo prahu. Kakor znano, so očitali generalu Segreju in drugim članom te misije zlorabo uradne oblasti v u mazane kupčijske namene.

Velik požar v Petrogradu. V Petrogradu je izbruhnil dne 4. t. m. velik požar, ki je vpepelil električno ter Nikolajev kolodvor. »Kraevaja Gazeta« trdi, da so požar podtaknili socialni revolucionarji in menjševiki.

Vstaja ob Črnem morju. Vest iz Stockholma poročajo, da je med ruskim prebivalstvom ob Črnem morju izbruhnila vstaja.

doma. In res, ta nostalgčna ljubezen je pri Kirinu jako močna, duška ji daje že v svoji prvi pesmi v tej zbirki, ki je posvečena njegovemu mestu. Malokateri pesnik je postavil svojemu rodnemu kraju tak spomenik hrepenenja, kakor Kirin svojemu, saj mu je ta ljubezen prepolna hrepenenja podobna molitvi, ki mu je posveča:

Primi pjesmu
sina svoga
u toj bajnoj noći,
on se stapa u molitvu,
on gori od žarke očnje,
on snatri u pobožnom čekanju
o tvojoj gordojoj sreći.

In kako naj bi ga ne ljubil, Ko:
Sve milo moje snije
u tebi,
klonuli, usnuli grade
i čeka rujni osvít.

Na vem eicar, odkod je Kirin doma, toda po njegovih pesmih mislim, da se ne zmotim, če rečem da je Slavonec, kajti le Slavonec more tako ljubiti ravnilo, da ji zapoje:

Ravnal!
Beskrajna tvoja!
Jeste tajna u tebi
sila,
koja pieva, pieva,
ko i čežnja moja neshvatljiva
vječna — — —

O ljubezni Kirin na poje, le enkrat samkrat, na strani 55, zavzemi njegova lira v zvokih zameglela, tožna ljube-

Mariborske vesti.

Maribor, 7. aprila 1922.

m Imenovanje. Za sodnika na določenem službenem mestu je imenovan g. Niko Ivan Vrabl, sodnik v Mariboru. Za državnega pravdnika v VII. činovnem razredu je imenovan g. dr. Ivan Jančič, namestnik državnega pravdnika v Mariboru. Za namestnika državnega pravdnika v VIII. činovnem razredu je imenovan g. dr. Matko Zorjan, okrajni sodnik v Mariboru.

m Na valilnici mariborskega ribarskega društva se vedno sveti napis »Forellenbruthaus des Fischerei-Vereins Marburg« in »Petri Heill« v bujnih frankfurterskih baryah. Da je to po skorju 4 letnem obstoju Jugoslavije višek nesramnosti je brezdvomno. Ali nobenega Slovenca v sedanjem odboru, ali se tudi ti ne brigajo za take malenkosti?

m Proslava 60-letnice Slovenske čitalnice v Mariboru, ki se je morala zaradi drugih prirediteljv že večkrat položiti, se vrši nepreklicno v nedeljo 14. maja ob 20. uri v Narodnem domu ter prošimo narodna društva, da se na to ozirajo. Predpoldna istega dne pa se vrši ustanovni občni zbor Zveze kulturnih društev, ter že danes pozivamo vsa, zlasti štajerska narodna društva, da se tega za narodno delo važnega občnega zbora udeležijo.

m Varaždinci v Mariboru. Gostovanje varaždinskega ansambla v Mariboru se vrši v znamenju hrvatske prijateljnosti, kar bomo z naše strani najbolje dokazali s tem, da posetimo mnogobrojnim številu njihove predstave v Narodnem gledališču.

m Spomladanska veselica. Podružnica društva policijskih namestencev v Mariboru, priredi dne 6. maja 1922. ob 20. uri v Götzovi dvorani spomladansko veselico s koncertom, petjem, plesom itd. Ker je namenjen čisti dobiček podpornemu skladu policijskih vdov in sirot, se vsa v Mariboru najhajajoča društva naprošajo, da opuste tega dne vse druge nameravane prireditve.

m Dar Dijaški kuhinji v Mariboru. Stalini gostje v stranski sobici gostilne pri »Črnem Jurju« so darovali Dijaški kuhinji mesto venca na grob svoje predobre gospodinje gospe Al. Kizbiševe 500 K. Priročna hivala.

m Sestanek slovenskega trgoveškega društva, ki je moral v torek 4. t. m. radi shoda češkoslovaške lige odpasti, se vrši prihodnji torek 11. t. m. ob 20. uri v kmečki sobi Narodnega doma. Na dnevnem redu je važno poročilo predsednika, zato pričakujemo polnoštevilno udeležbo.

m Trafikanti pozor! Prijeli smo: Snuje se načrt tukajšnjega odbora invalidskega društva na čelu s predsednikom Mijo Čerpessa, za preobrat

zenske pravljice, bolj podobne intermezzu:

Jedna priča
snije težak san
u mojim grudima.
Nekad —
bijasmo jedno
ja i ona,
bijaše — —
kano i plamen
i bljesak
za kratko, kratko vrijeme.

Zato pa poje o drugi ljubezni, o ljubozni človeka do človeka in v tej ljubozni je Kirin pravi apostol. Nikjer v naši poeziji, najmanje pa v moderni nisem našel tega apostolstva, ki je v tih časih egoizma in materijalizma, ko je človek skregan s človekom tembolj dragoceno. Že v drugi pesmi, na strani 10, prihaja do spoznanja boine pesnice: »Čovjek je na svijetu sam.«

iz te pesnice pa se razvija potem vsa njegova propoved človečanske ljubozni. Človek mu je iskra, katere blesk je kratkotrajen, toda ta iskra lahko presije sijaja vseinjaja, ako vzplamti v človečanski ljubozni:

Jer je od svega u svemiru
čovjek čovjeku najbliži!

Zato človek ne sme iti mimo sočloveka temen in mračen. Njegova vera

je ukaz:

Ljubite one
kojih plača i pjesnik
pitko ne čuje —

nekaterih imetnikov tobačnih trafik, s pripombo, da se mora sedanjim trafikantom, pridružiti še novega, katerega naj bi dotične trafike vzdržavale, seveda v to svrhu pa ne pride tudi potrebna amortizacija kot dodelitev v poštov. Preobrat naj bi se izvršil najprej v glavni zalogi, dalje v trafikah in sicer na Aleksandrovi cesti v Slovenski ulici, v Gosposki ulici in na desnem bregu Drave, katera pa dosega radi premalega zaslužka še ni določena tej usodi. Ker pa je proti temu neutemeljenemu načrtu bivši tajnik v odboru najenergijeje protestiral, se je podal iz strategičnih ozirav v defenzivo, dokler ne dobi v to svrhu ojačenja. Da pa bode nameravana operacija proti ubogim trafikantom, ki so večinoma težki invalidi in vojne, oziroma od javnih uslužbencev vdove, pozitivno uspela, se namerava potegniti v akcijo v to svrhu vsa rezerva klerikalne stranke, za kar nekateri že beračijo, kakor razvidno iz uradnega potrdila, potom gosp. poslance Žebota v Beogradu. Ker pa blagajniška četletna bilanca kakor razvidno, ne odgovarja temu načrtu, se zaenkrat ni bati predetoječe ofenzive, pač pa se opozarja trafikante in trafikantnje, da ostanajo opremljeni proti takim strategom. Za enkrat samo toliko, prihodnjic več.

Dar podružnici SPD v Mariboru. Gosp. Franc Janež, Doleko pri Ljubljani, je podaril podružnici SPD v Mariboru eno pleteno mizo in dva pletena fotelja, za kar se mu odbor podružnice kar najiskrejeje zahvaljuje. Podružnica mora spopolniti opravo Mariborske kočice na novo otvarjene kočice na Klopnem vrhu. Zato ji je vsak dar dobrodošel. Da bi našel vrli ljubitelj planinstva posnemalca!

m Velika kavarna. Najmodernejša Kavarna v Sloveniji. Na razpolago tu in inozemski listi. Eleganten Bar. — Dnevno koncerti.

m Seznan v mesecu marecu izbrisanih obrtov. Pichler Katarina, Maribor Glavni trg 18, trg. z manufakturo; J. Jelen, Botnavska ul. 72, čevljarstvo; Franjo Bukšek, Koroška cesta 48, izdelovanje harmonik, harmonijev ter poprav. god. instrumentov; Jos. Holzknecht, Tržaška cesta 6, mesar; Eliza Bolt-Widaler, Gosposka ul. 15, medistinja; Marija Zöhrer, Koroška c. 50, branjarija in prodaja piva, vina in sadjeves v zaprtih steklenicah; Stef. Kodrič, Tržaška c. 8, trgovina s premagom in drvami.

Seznam v mesecu marecu 1922 izdanih obrtnih dovoljenj. F. A. Uher, Slovenska ul. 8., posredovanje v zasebnih in trgovskih poslih; Dragotin Roglič, Koroška c. 19, izdelovalnica vseh vrst obutev s tovarniško izdelavo; Andrej Oset, Aleksandrova c. 57, trgovina z deželnimi pridelki; Alojzij Psehunder, Tivorniška cesta 26, trgovina z mešanim blagom na drobno; Alojzij Hobbacher, Aleksandrova cesta 11, spedi-

O ne susrečite ih ravnodušno, ravnodušnost ubija.

— — — — —

— tke sumnja u smisao i napada vjeru u čovjeka zlotvor je razorni —

Tudi izpopolnitev sreče vidi v človečanski ljubozni, saj pravi: Sreča je naša nedohvatna divna pjesma

u hlepnji na savez svet čovjeka s čovjekom.

Toda on vidi, da je človečanska ljuboz bezon pastorka in da se njegove propovedi komaj pepel onega žara, ki gori v njem ter da je celo neštastni vjetrić proljetni srečnejši od človeka, kajti njemu odpirajo vrata in okna ter mu kličejo »Unidi, unidi!« dočim svojega bližnjega, sočloveka odganjajo.

Nezas in iskrena je tudi njegova ljuboz do njegovih pesmi samih, katerim poje na pot v svet v zadnji pesmi na 70. strani:

O pjesme moje,
počinjam izdaju,
izlažem vas sudu
i pridonosim životu
iskrena sreca
svoj najteži danak.

Naj bi te pesmi domovodja, prišede in človečanske ljubozni našle pot tudi med Slovence, saj se iz vsakega njihovega diha vidi, da so istotaka naše, kakor hrvatske.

nim blagom na drobno; Alojzij Hobbacher, Aleksandrova cesta 11, spedi-

Objave.

§ Kolesarski klub. »Perune« ima svoj redni mesečni sestanek dne 9. aprila ob 10. uri dopoldan v restavraciji Maribor, Grajski trg. Vabijo se vsi člani ter se prosi, da pridejo zanesljivo radi važnega medsebojnega dogovora. Odbor.

§ Mestni kino. »Biser iz Orijenta« velezanimiva drama v 5 činih, ki nam prikazuje bajne čare Orijenta, osobito vse kraecote indijskih dvorov; v glavni vlogi Virgo Larsen, se predvaja v petak, soboto, nedelje in ponedeljek.

Narodno gledališče.

Repertoar:

Petek 7.: Ob 15.: »Stopuh«. Izven abon-Dijaska predlava Moljira. — Ob 19. in pol: »Mamizelle Nitouche«. Go tovanje gdje. Anice Mitrović. Abon. B.

Sobota 8.: Zaprt.

Nedelja 9.: »Vučina«. Gostovanje varaždinskega ansambla. Izven abon.

Kultura in umetnost

x Prvo gostovanje varaždinskega mestnega gledališča z g. Anice Mitrović v večerajnji Poljski krvi je imanjno uspelo. Gledališče je bilo razprodano (petnajstič!) občinstvo in igralci dobro razpoloženi, več točk se je moralo vsled burnega aplava po-najljati. Danes v petek dne 7. aprila zvečer zadnjikrat v sezoni Mamizelle Nitouche s g. Mitrović v naslovni ulo-gi. Sobotno ansambelno gostovanje varaždinskega gledališča se je radi koncerta Glasb. Matice preložilo na nedeljo. Uprizori se kakor znano naj-novejše dramatično delo Milan Cgri-zovića Vučina. Povabljen je tudi avtor k uprizoritvi.

x Dramatično delo v Primorju. V St. Jakobu pri Tretnu so uprizorili te dni Finžgarjevo dramo »Verigo«, v Ajdovščini so v nedeljo ponovili igro »Dosti brate«, v Dornbergu pa Meškovo dramo »Mati«.

x 200.000 dolarjev za Twainova dela. »Chicago Tribune« poroča iz Newyorka, da je luksuzna izdaja del slavnega ameriškega pisatelja Marka Twaina dosegla rekordno ceno 200.000 dolarjev. Visoka vrednost tega dela obstoja v tem, ker so naslovni listi avtograhirani od samega pisatelja, a osobito literarno vrednost dajejo poedinim delom uvodi znamenitih slavni pisateljev.

x Za poljsko-češko kulturno zblizanje. Praški slovanofil prof. Adolf Černy se mudi te dni v Varšavi, kjer predava o češki kulturi, posebno o razvoju češke literature in narodne misli v 19. in 20. stoletju. Černy bo na Poljskem predstavljal tamkajšnje kulturne razmere ter ko se vrne v Prago tamkaj predaval o poljskih prilikah ter tako skušal zblizati kulturno oba brata severoslovaneka naroda.

x O D'Annunziu je napisal francoski pisatelj Marcel Baulanger, ki je bil z njim skupaj v Benetkah in na Reki. Obirno nevdruženo razpravo, ka-

Sokolstvo.

o Dar potovalni knjižnici Sokolske župe v Mariboru. Br. Josip Beranič, trgovec v Strnišču pri Ptujju, nam je daroval 3 vezane in 8 vezanih novih knjig. Br. dr. Mirko Černič, primarij mariborske bolnice je podaril za župna knjižnico 4 letnike »Slovenskega Sokola«. Obema darovalcema izrekamo najprisernejšo zahvalo z željo, da najdeta mnogo posnemalcev. Zdravo! Predsedstvo Sokolske župe v Mariboru.

o Vsem bratom in sestram! O priliki I. jugoslovenskega vsosokolskega zleta v Ljubljani priredi se tudi sokolska razstava, katera naj bi kolikor mogoče natančno pekazala razvoj sokolske ideje. Da bo mogoče doseči to namero, je treba nabrati ves materijal, ki se nanaša na Sokolstvo od početka ustanovitve posameznih sokolskih društev do danes, in se radi tega obračamo do vseh starejših bratov, da nam dajo vse predmete, katere imajo še v posesti in jih mogoče hranijo kot stare spominke za razstavo na razpolago. Vsaka stvar se bo lastniku vrnila na zahtevo, v nasprotnem slučaju pa je porabimo za sokolski muzej. Ako treba se predmeti prevzamejo po posobnih odposlencih in se sprejem istotako potrdi. Pri poštni pošiljavi naj se pridane seznam in naznani eventualne želje. Pri dragocenih predmetih naj se iste že pred odpošiljavitjo naznani, da se bo imelo posebno paznjo na nje. V trdnem prepričanju, da imajo bratje Sokoli še dosti tozadevnih predmetov v svoji posesti in da jih bodo radevolje dali na razpolago za razstavo, prosimo vse brate, da nam do konca maja 1922 najkasneje pošljejo vse predmete, katere nameravajo vposlati. Zdravo.

o Mednarodna tekma v Ljubljani. Za mednarodno tekmo so do sedaj prijavili svojo udeležbo Francozi, ki javljajo, da se udeležijo zleta tudi razni drugi ugledni člani telovadne organizacije gimnastov, med njimi predsednik Cazalet. Od drugih članov mednarodne zveze do sedaj niso došle prijave, sigurno pa je, da se udeležijo tekme Čehi, Belgijci, Francozi in Jugosloveni.

o Seja odbora Jugoslov. Sokolskega Saveza se je vršila dne 25. marca v saveznih prostorih v Ljubljani. Seje so se udeležili zastopniki vseh žup, razen 4, ki so najbolj oddaljene. Pri seji se je razgovarjalo o organizacijskih zadevah Saveza, dalje o pripravah za I. jugoslov. vsosokolski zlet ter o Jugoslov. Matici. Sklenjeno je bilo, da se vrši glavna skupščina Jugoslov. Sokol. Saveza v mesecu septembru t. l. Dalje je bilo sklenjeno, da se spremeni pokrivalo za ženski naraščaj v toliko, da se trakovi pri beli ruti rdeči. V zadevi pokrivala ženske dece je bilo sklenjeno, da se opozori vsa društva, da pazi-jo na to, da ne bodo Dalmatinke (čepice) prevelike ter da ne bodo zakrivala ušes. Sklenjeno je bilo, da se pozove vse brate in sestre, ki nimajo kroja, da se udeležijo zleta v narodnih nošah. Dalje je bilo rešenih še več podrobnih zadev, o katerih se poroča v Sokolskem Glasniku oziroma Vestniku T. O. Predlog zagrebačke župe v zadevi vojaške službe je bil odklonjen ter se predloži s pojasnili v ponovno izjavo vsem župam.

o Sokolsko društvo v Ljutomeru vabi svoje članstvo na izredni občni zbor, ki se vrši v nedeljo 9. t. m. ob 9. uri dopoldne v telovadnici meščanske šole: Spored: 1. Ustanovitev odseka za zgradbo sokolskega doma; 2. volitev odsekovega odbora; 3. slučajnosti. Z ozirom na važnost tega občnega zbora se pričakuje polnoštevilna udeležba, kakor tudi ohrnjikov, ki imajo interese pri gradbi stavbe. Zdravo! Odbor

Sport.

: Lawn tennis odsek SSK »Maribor« ima v ponedeljek 10. t. m. ob 18. uri v kapelici Grajske kleti člansko sejo v svrhu razdelitve igralnih ur. Udeležba potrebna.

: Maribor : Ptuj. 9. t. m. ob 10. uri dopoldne nastopi I. S. S. K. Maribor letos prvič pred mariborskim občinstvom v prvenstveni tekmi z S. K. Ptuj. »Maribor« postavi kompletirano prvo moštvo ter se lahko pričakuje ze-

